

Supplerende svar (2/4 04)

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):
Justitsministeriet har oplyst følgende:

»Justitsministeriet har som anført i statsministerens besvarelse af spørgsmål nr. S 1582 til medlem af Folketinget Villy Søvndal (SF) behandlet sagen om Helsingør Værfts udførsel af skibe til Irak. Justitsministeriet har foretaget en gennemgang af sagens akter og kan på den baggrund oplyse følgende:

Justitsministeriet blev den 18. februar 1982 orienteret om skibsbygningen ved en telefonisk henvendelse fra en journalist, der oplyste, at skibene kunne bruges til transport af tropper og tungt krigsmateriel, om end de fremtrådte som civile skibe.

Justitsministeriet, der ikke havde nærmere oplysninger om den omtalte ordre, anmodede på den baggrund Forsvarsministeriet om at foretage en nærmere undersøgelse af, om de pågældende skibe måtte betragtes som omfattet af den danske krigsmateriel- eller våbenlov.

Den 25. februar 1982 foretog Søværnets Materielkommando en inspektion af skibene på Helsingør Værft, og på grundlag heraf blev der den 1. marts 1982 udarbejdet et notat om skibene.

Af notatet fremgår bl.a., at dækket på skibene skulle kunne lastes med trailers, containere eller bæltekøretøjer, men der var ikke udført særlige forstærkninger i dækket. Det fremgår endvidere, at der var mulighed for at medtage ca. 250 pilgrimme (passagerer) på skibet, og at der var et landingsdæk til en helikopter dimensioneret til 13 tons.

Notatet var vedlagt Forsvarsministeriets udtalelse af 9. marts 1982 til Justitsministeriet, hvoraf fremgår, at skibene efter Forsvarsministeriets opfattelse hverken var omfattet af krigsmateriel- eller våbenloven. Forsvarsministeriet oplyste endvidere, at landingsdæk til helikoptere på handelsflådeskibe ikke var noget særsyn, hvorfor tilstedeværelse af et sådant på skibene ikke angav, at disse skibe skulle betragtes som orlogs- eller orlogslignende fartøjer.

Justitsministeriet kan endvidere oplyse, at det af et brev af 24. september 1981 fra Eksportkreditrådet til Helsingør Værft A/S fremgår, at værftet havde indgået en kontrakt med Ministry of Defence, Baghdad, Irak, om levering af 1 stk. 2600 BRT Ro-Ro (roll-on-roll-off) Vessel.

Justitsministeriet kan endvidere oplyse, at det af et brev fra Helsingør Værft A/S til Eksportkreditrådet af 21. februar 1982 bl.a. fremgår, at

det under kontraktforhandlingerne fra rederens side blev nævnt, at skibene skulle sejle i den Arabiske Golf og i det Indiske Ocean, hvor der ikke fandtes udbyggede Ro/Ro faciliteter. Der var tale om de 3 første Ro/Ro skibe til den irakiske handelsflåde, hvorfor de var gjort meget fleksible, således at de ville have mulighed for anløb af havne med få eller slet ingen Ro/Ro faciliteter.

Det fremgår endvidere, at dette medførte en ændring af agterrampen til en slewing rampe, der kunne svinges styrbord og bagbord, således at det var muligt at få kørende gods ombord ved en normal, lige kaj. Der ønskedes også en 50 tons kran til stuvning af containere på øverste dæk samt for ombordtagning af tungere gods, som ikke ville blive stuvet på roll trailers eller road trailers. Til samme formål var der installeret en luge i øverste dæk, således at kranen kunne laste og losse til hoveddækket. Der var desuden udført lokale forstærkninger af dækket.

Af hensyn til den store tidevandsforskel i området var slewing agterrampen gjort længere, og der var installeret en sideport på øverste dæk, hvorover lastning og losning kunne foregå ved lavvande. Den udvidede aptering havde endvidere muliggjort arrangement af en helikopterlandingsplads på det øverste husdæk.

Det fremgår endvidere, at der på skibene var indrettet »strongrooms« for transport af f.eks. brandfarligt gods, som også kunne indrettes til soverum for pilgrimme (passagerer) og chauffører ved opstilling af primitive køjer.

Justitsministeriet kan til orientering oplyse, at medlem af Folketinget Steen Folke (VS) i oktober 1982 stillede tre spørgsmål – S 35, S 52 og S 79 (jf. Folketingstidende 1982-83 spalte 531ff, 1083f og 1316ff) – om de pågældende skibe til henholdsvis industriministeren og forsvarsministeren. I maj 1983 stillede Steen Folke endnu et spørgsmål om skibene – S 1085 (jf. Folketingstidende 1983-84 spalte 10237ff) – til justitsministeren.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet tillige indhentet en udtalelse fra Forsvarsministeriet, der har oplyst følgende:

»Forsvarsministeriet kan oplyse, at en gennemgang af sagens akter ikke har resulteret i fund af oplysninger som indikerer, hvad Irak ville bruge de tre skibe fra Helsingør Skibsværft til. Det kan endvidere oplyses, at det af forsvarrets besigtigelsesrapport fremgår, at der ikke var udført særlige forstærkninger i dækket, og at